

Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών

Ετήσια έκθεση

2012

Πρόλογος του Προέδρου

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) ολοκλήρωσε με επιτυχία το δεύτερο έτος λειτουργίας της ως ανεξάρτητου ρυθμιστικού φορέα κινητών αξιών και αγορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η παρούσα δεύτερη ετήσια έκθεση παρουσιάζει την πορεία της θέσπισης της ESMA ως θεσμικού οργάνου και τη σημειωθείσα πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των στόχων που έθεσαν για αυτήν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Μεταξύ των στόχων της ESMA, στους οποίους βασίζονται όλες οι δραστηριότητες και οι δράσεις της, περιλαμβάνονται οι εξής:

- ανάπτυξη ενιαίου εγχειριδίου
- διασφάλιση εποπτικής σύγκλισης σε ολόκληρη την ΕΕ
- εποπτεία οργανισμών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας
- προώθηση και προαγωγή της προστασίας των επενδυτών, και
- συμβολή στη χρηματοοικονομική σταθερότητα της ΕΕ.

Ενώ το πρώτο έτος λειτουργίας της ESMA χαρακτηρίστηκε από ευμετάβλητες συνθήκες στις αγορές, πέρυσι, το 2012, παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι αγορές, οι δείκτες συστημικού κινδύνου στις αγορές κινητών αξιών της ΕΕ παρουσίασαν βελτίωση, ιδίως κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Ωστόσο, δεν είμαστε αισιόδοξοι όσον αφορά τους κινδύνους που απειλούν τη σταθερότητα των αγορών μας, καθώς διαπιστώνουμε ότι οι δείκτες κινδύνου παραμένουν σε υψηλά επίπεδα λόγω της συνεχιζόμενης κρίσης του δημόσιου χρέους και του τραπεζικού τομέα, της αναπροσαρμογής των εκτιμήσεων κινδύνου από τους επενδυτές, του κινδύνου χρηματοδότησης, των δυνητικών μακροπρόθεσμων συνεπειών των χαμηλών επιτοκίων και των εμποδίων στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Θα εξακολουθήσουμε να παρακολουθούμε την κατάσταση, στο πλαίσιο άσκησης των τακτικών αρμοδιοτήτων μας και μέσω της συνεργασίας μας με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ).

Για την επίτευξη των ως άνω στόχων, η ESMA συνεργάζεται στενά με τις εθνικές αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και συνέχισε να αναπτύσσει τις ισχυρές σχέσεις συνεργασίας της με τις αδελφές ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές, την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) και την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ), καθώς και με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ).

Όπως και το 2011, η κινητήριος δύναμη για το μεγαλύτερο μέρος των δραστηριοτήτων της ESMA εξακολούθησε να είναι η εφαρμογή των ρυθμιστικών και εποπτικών αλλαγών τις οποίες η ΕΕ προσδιόρισε ως αναγκαίες για την αντιμετώπιση της χρηματοοικονομικής κρίσης και για την εκπλήρωση των δεσμεύσεών της στο πλαίσιο της Ομάδας G20 όσον αφορά την οικοδόμηση ενός ελαστικότερου χρηματοοικονομικού συστήματος. Οι κύριοι τομείς στους οποίους η ESMA σημείωσε απτή πρόοδο σε σχέση με τους συγκεκριμένους στόχους ήταν το έργο της για την ενσωμάτωση του νέου εποπτικού καθεστώτος για τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ΟΑΠΙ) στην ΕΕ, το έργο της σχετικά με το ενιαίο εγχειρίδιο και το έργο της για την επίτευξη εποπτικής σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών.

Σήμερα, 18 μήνες αφότου άρχισε να εποπτεύει τους ΟΑΠΙ, η ESMA έχει ολοκληρώσει τον πρώτο πλήρη κύκλο επιθεωρήσεων των σημαντικότερων εγγεγραμμένων οντοτήτων, και τα πορίσματά της δημοσιεύθηκαν τον Μάρτιο του 2012. Στην έκθεση προσδιορίζονται αρκετές αδυναμίες και τομείς που επιδέχονται βελτίωση, οι οποίοι εντάσσονται πλέον στο σχέδιο εποπτείας κάθε οντότητας. Το 2012 το θεματικό μας έργο επικεντρώθηκε στις λειτουργίες συμμόρφωσης των ΟΑΠΙ και στις μεθόδους που εφαρμόζουν για την αξιολόγηση των τραπεζών, εξετάζοντας τις διαδικασίες δημοσιοποίησης και εφαρμογής αλλαγών στις μεθόδους αξιολόγησης των τραπεζών, την αυστηρή και συστηματική εφαρμογή μεθόδων και τη διαδικασία επανεξέτασης των μεθόδων. Στο τέλος του 2012, είχαμε εγγράψει 19 ΟΑΠΙ στην ΕΕ, περιλαμβανομένου ενός πιστοποιημένου ΟΑΠΙ από την Ιαπωνία, και εξακολουθούμε να

λαμβάνουμε νέες αιτήσεις εγγραφών.

Η ESMA έκανε σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της κατάρτισης ενός ενιαίου εγχειριδίου με διάφορους τρόπους. Το σημαντικότερο έργο μας αφορούσε την ανάπτυξη τεχνικών προτύπων σε δύο τομείς: αφενός, τις ανοικτές πωλήσεις και τις συμφωνίες ανταλλαγής κινδύνου αθέτησης με στόχο τη στήριξη της ακεραιότητας της αγοράς, και, αφετέρου, τη στήριξη του κανονισμού για τις υποδομές των ευρωπαϊκών αγορών, ο οποίος υλοποιεί τη δέσμευση της ΕΕ στην Ομάδα G20 για τη ρύθμιση της αγοράς εξωχρηματοπιστηριακών παραγώγων. Επιπλέον, η ESMA παρέσχε συμβουλές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την παράγωγη νομοθεσία για τα ενημερωτικά δελτία, τους ΟΣΕΚΑ, τους οργανισμούς εναλλακτικών επενδύσεων και τις ανοικτές πωλήσεις. Τέλος, σε στήριξη του στόχου για το ενιαίο εγχειρίδιο, παρείχαμε συμβουλές και στήριξη σε νομοθετικές εξελίξεις, περιλαμβανομένων της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID 2) και του κανονισμού για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFIR), της οδηγίας για την κατάχρηση της αγοράς (MAD) και του κανονισμού για την κατάχρηση της αγοράς (MAR), καθώς και της οδηγίας για τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων (KAT), η οποία βρίσκεται σε στάδιο οριστικοποίησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Σημειώθηκε σημαντική πρόοδος όσον αφορά την εκπλήρωση της αποστολής μας για την επίτευξη σύγκλισης των εποπτικών και ρυθμιστικών πρακτικών στα 27 κράτη μέλη. Ο στόχος αυτός επιτεύχθηκε μέσω της κατάρτισης κατευθυντήριων γραμμών για τις δραστηριότητες της αγοράς, περιλαμβανομένων των συναλλαγών υψηλής συχνότητας, καθώς και μέσω της έμφασης που δώσαμε στη διευθέτηση ζητημάτων του τομέα των επενδύσεων και της διαχείρισης χαρτοφυλακίου. Στο πλαίσιο αυτό προχωρήσαμε στην κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών με αντικείμενο τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων, τα διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια και τους ΟΣΕΚΑ, την καταλληλότητα των συμβουλών προς τους επενδυτές, καθώς και τις λειτουργίες συμμόρφωσης των επιχειρήσεων επενδύσεων. Επιπλέον, διενεργήσαμε αξιολογήσεις από ομοτίμους σχετικά με τις δραστηριότητες των εθνικών αρμόδιων αρχών, προκειμένου να αξιολογηθεί ο βαθμός σύγκλισης στην εφαρμογή και στην επιβολή του δικαίου της ΕΕ, και δημοσιεύσαμε επισκοπήσεις του καθεστώτος των ενημερωτικών δελτίων και των κυρώσεων οι οποίες επιβάλλονται για την κατάχρηση της αγοράς. Τέλος, ο καθορισμός μεγάλου αριθμού παρεκκλίσεων όσον αφορά την προ-διαπραγματευτική διαφάνεια στο πλαίσιο της MiFID συνέβαλε στη διασυννοριακή ανάπτυξη κοινών πρακτικών.

Ταυτόχρονα με το έργο της για την εποπτική σύγκλιση, η ESMA διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στον συντονισμό των δράσεων των εθνικών αρμόδιων αρχών σε έκτακτες καταστάσεις σχετικές με *αντίξοες εξελίξεις της αγοράς*. Αυτές έγιναν αισθητές το καλοκαίρι του 2012 με την επιδείνωση των συνθηκών της αγοράς στην ΕΕ, η δε ESMA διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στον συντονισμό των απαγορεύσεων ανοικτών πωλήσεων που επιβλήθηκαν στη συνέχεια. Τον Νοέμβριο, η ESMA ανέλαβε τον νέο επίσημο ρόλο της στο πλαίσιο του κανονισμού για τις ανοικτές πωλήσεις εκδίδοντας γνωμοδοτήσεις σχετικά με τους περιορισμούς που επιβλήθηκαν από την Ελλάδα και την Ισπανία στις αντίστοιχες αγορές.

Ένας σημαντικός στόχος στο έργο που επιτελούν οι ρυθμιστικοί φορείς κινητών αξιών είναι η βελτίωση της προστασίας των επενδυτών, και το ίδιο πράττει και η ESMA. Από την ίδρυσή της, η ESMA καταβάλλει κοπιακές προσπάθειες για την ενίσχυση του ευρωπαϊκού πλαισίου για την προστασία των επενδυτών, μέσω σειράς συγκεκριμένων πρωτοβουλιών. Το 2012, αυτές περιελάμβαναν κατευθυντήριες γραμμές, όπως προαναφέρθηκε, σχετικά με τα διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια και τους ΟΣΕΚΑ, καθώς και σχετικά με την καταλληλότητα των συμβουλών προς τους επενδυτές και τις λειτουργίες συμμόρφωσης των επιχειρήσεων επενδύσεων, οι οποίες συμβάλλουν αφενός στην εναρμόνιση των ρυθμιστικών πρακτικών και, αφετέρου, στην ενίσχυση της παρεχόμενης στους επενδυτές προστασίας. Επιπλέον, η ESMA εξέδωσε προειδοποίηση προς τους επενδυτές σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για επενδυτικούς σκοπούς, σε συνέχεια της παρατηρηθείσας αύξησης των καταγγελιών που ανέφεραν οι εθνικές αρχές.

Πέρα από τα αμιγώς ρυθμιστικά ή εποπτικά θέματα, η ESMA αύξησε τους πόρους που διατίθενται για τη στήριξη του στόχου της χρηματοοικονομικής σταθερότητας, βελτιώνοντας την ικανότητά της όσον αφορά την αξιολόγηση των κινδύνων για τη σταθερότητα στις χρηματοοικονομικές αγορές. Το έργο της ESMA σχετικά με τη χρηματοοικονομική σταθερότητα είναι ένα μείγμα συγκεκριμένων σχεδίων και τακτικών

αναφορών κινδύνων. Το προηγούμενο έτος, ολοκληρώθηκε συγκεκριμένο έργο σχετικό με τους κινδύνους τους οποίους ενέχει η κυρίαρχη τάση του κλάδου προς δομημένα και πολύπλοκα προϊόντα λιανικής. Επιπλέον, διενεργήσαμε μια πρώτη αξιολόγηση του μεγέθους του σκιάδους τραπεζικού συστήματος στην ΕΕ και εγκαινιάσαμε σχέδια σχετικά με την ανάλυση των αγορών συμφωνιών ανταλλαγής κινδύνου αθέτησης και τη συμβολή του κλάδου των αμοιβαίων κεφαλαίων στους συστημικούς κινδύνους των χρηματοοικονομικών αγορών.

Ο παγκόσμιος χαρακτήρας της μεταρρύθμισης των χρηματοοικονομικών αγορών και η διασύνδεσή τους είχαν ως αποτέλεσμα την ενεργό συμμετοχή της ESMA σε δραστηριότητες διεθνούς συντονισμού και συνεργασίας κατά τους τελευταίους 12 μήνες. Αυτές περιελάμβαναν συμμετοχή στον διεθνή συντονισμό της μεταρρύθμισης των εξωχρηματοπιστηριακών παραγώγων, έγκριση των εποπτικών συστημάτων ΟΑΠΙ διάφορων δικαιοδοσιών ως ισοδύναμων με τα πρότυπα της ΕΕ, καθώς και έναρξη διαπραγματεύσεων σχετικά με μνημόνιο συμφωνίας για την εποπτεία των οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων. Η ESMA συνεισφέρει επίσης στους άξονες εργασίας του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και έγινε πρόσφατα δεκτή ως συνεργαζόμενο μέλος της Διεθνούς Οργάνωσης Επιτροπών Εποπτείας Χρηματοπιστηρίων (IOSCO).

Η Μεικτή Επιτροπή των τριών ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών, ESMA, EAT και EIOPA, της οποίας είχα την τιμή να είμαι πρόεδρος το 2012, σημείωσε σημαντική πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της: τη διασφάλιση της συνεκτικότητας των απόψεών τους σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, την ανάπτυξη κοινών λύσεων και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους αντίστοιχους τομείς τους.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η ESMA διασφαλίζει ότι όλοι οι οικείοι συμφεροντούχοι έχουν την ευκαιρία να συνεισφέρουν την άποψή τους στη λήψη των αποφάσεων, μέσω ανοικτών δημόσιων διαβουλεύσεων, αλληλεπίδρασης με διάφορες οργανώσεις συμφεροντούχων οι οποίες αντιπροσωπεύουν τόσο επενδυτές όσο και συμμετέχοντες στην αγορά, καθώς και μέσω της καταγραφής των απόψεων της ομάδας συμφεροντούχων κινητών αξιών και αγορών.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους μου από τις εθνικές αρχές της ΕΕ οι οποίοι, ως μέλη του συμβουλίου εποπτών, συνέβαλαν στην επίτευξη σημαντικής προόδου όσον αφορά τους στόχους μας, ενώ παράλληλα τα μέλη του συμβουλίου διοίκησης παρείχαν συνδρομή και συμβουλές για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της Αρχής.

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να τονίσω ότι τίποτε από όλα αυτά δεν θα είχε πραγματοποιηθεί χωρίς τους υπαλλήλους της ESMA, οι οποίοι με τη προσήλωση και τη σκληρή δουλειά τους επέτρεψαν στην Αρχή να επιτύχει όσα πέτυχε το 2012. Ανυπομονώ να ηγηθώ αυτής της ομάδας κατά τους δώδεκα επόμενους δημιουργικούς μήνες.

Steven Maijoor

Πρόεδρος
Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών

Πρόλογος της Εκτελεστικής Διευθύντριας

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) ολοκλήρωσε το δεύτερο έτος λειτουργίας της ως ρυθμιστικού φορέα των αγορών κινητών αξιών της ΕΕ το 2012, το οποίο, όπως και το προηγούμενο, αποδείχθηκε μεστό δραστηριοτήτων, καθώς η ESMA κλήθηκε να ανταποκριθεί σε ένα απαιτητικό πρόγραμμα εργασίας. Επομένως, από τη θέση της Εκτελεστικής Διευθύντριας, παρουσιάζω με ιδιαίτερη χαρά τις δραστηριότητες της ESMA το 2012.

Η οικοδόμηση και η επέκταση ενός οργανισμού με αυξανόμενες αρμοδιότητες, υπό συνθήκες συνεχιζόμενης μεταβλητότητας των χρηματοοικονομικών αγορών, αποτελεί πρόκληση. Παρ' όλα αυτά, η ESMA απέδειξε ότι μπορούσε να αντεπεξέλθει και να ανταποκριθεί στις πολλές απαιτήσεις που τέθηκαν σε αυτήν όσον αφορά τη νομοθεσία, την οργάνωση και τις νέες αρμοδιότητες, υλοποιώντας με επιτυχία πολλά από τα νέα καθήκοντά της.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους δόθηκε έμφαση στην προσπάθεια ενσωμάτωσης της εποπτείας των οργανισμών αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και στην προσπάθεια παροχής ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων για την υποστήριξη της υπό θέσπιση νομοθεσίας στον τομέα των κινητών αξιών. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στο νέο σύνολο κανόνων με στόχο την υπαγωγή των συναλλαγών εξωχρηματοπιστηριακών παραγώγων σε ρυθμιστική εποπτεία, απαιτώντας την υποβολή τους σε κεντρική εκκαθάριση. Ο νέος κανονισμός για τις υποδομές των ευρωπαϊκών αγορών (EMIR) θα αναθέσει επίσης βασικές αρμοδιότητες στην ESMA, ανάλογες εκείνων για τους ΟΑΠΙ, όσον αφορά την εποπτεία των αρχείων καταγραφής συναλλαγών, καθώς και τη συμμετοχή σε όλα τα σώματα κεντρικών αντισυμβαλλομένων. Αρχίσαμε να προετοιμαζόμαστε ώστε να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στις νέες αυτές αρμοδιότητες το 2013.

Παρότι μεγάλο μέρος του έργου πολιτικής της ESMA επικεντρώθηκε το 2012 στην κατάρτιση ενιαίου εγχειριδίου για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), εκτός από τον ρόλο της σε θέματα πολιτικής, η ESMA άρχισε επίσης να γίνεται ένα περισσότερο εποπτικό θεσμικό όργανο και να προσανατολίζεται σταθερότερα στην εποπτική σύγκλιση. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζεται στην πολιτική προσλήψεών μας. Συνολικά, η ESMA συνέχισε την ανάπτυξη της με σταθερούς ρυθμούς το 2012, απασχολώντας κατά την έναρξη του έτους περίπου 60 υπαλλήλους και φτάνοντας στο τέλος του έτους τους 100 υπαλλήλους. Στους κόλπους της Αρχής εντάχθηκε προσωπικό με μεγάλη ποικιλία επαγγελματικής πείρας, περιλαμβανομένων των υπαλλήλων που διαθέτουν πείρα στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, στους εθνικούς ρυθμιστικούς φορείς και στις χρηματοοικονομικές αγορές. Έχοντας υπόψη τον μακρύ κατάλογο των αρμοδιοτήτων που θα αναλάβει η ESMA βάσει του κανονισμού EMIR, καθώς και άλλων νομοθετημάτων, το πλήθος και η ποικιλία των προσόντων των υπαλλήλων που χρειάζεται η Αρχή θα εξακολουθήσουν να αυξάνονται. Μεγάλο μέρος του δεύτερου εξαμήνου του 2012 αφιερώθηκε στην προετοιμασία για τη συνεχιζόμενη ανάπτυξη της Αρχής το 2013, στο πλαίσιο της οποίας σχεδιάστηκαν οι μελλοντικές προσλήψεις και μέτρα για τη διασφάλιση της ετοιμότητας της επιχειρησιακής ικανότητας του οργανισμού ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις μελλοντικές εξελίξεις. Η εν λόγω προετοιμασία περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, την εξασφάλιση της συμφωνίας των αρμόδιων για τον προϋπολογισμό αρχών για την επέκταση των εγκαταστάσεων της ESMA σε δύο ακόμη ορόφους στον αριθμό 103 της οδού Grenelle.

Ωστόσο, η ανάπτυξη της Αρχής έγινε αισθητή και σε άλλους τομείς, καθώς η ESMA ανέπτυξε τα συστήματα και τις διαδικασίες που απαιτούνται ώστε να διασφαλίζεται ότι οι οικονομικές και διοικητικές διεργασίες της και οι διεργασίες της σχετικά με τις προμήθειες τηρούν τους αυστηρούς κανόνες που προβλέπονται στις διαδικασίες της ΕΕ – ένα ζήτημα θεμελιώδες ώστε να διασφαλίζεται ότι η εποπτική αρχή διοικείται με υποδειγματικό τρόπο. Ως αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης των εν λόγω διαδικασιών, επιτύχαμε σημαντικές βελτιώσεις στην επιχειρησιακή αποτελεσματικότητά μας, οι οποίες, σε συνδυασμό με την εφαρμογή νέων λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου, μας επέτρεψαν να επιτύχουμε τη συμμόρφωση προς τους διοικητικούς στόχους και σκοπούς που έχει θέσει η ΕΕ.

Οι βελτιώσεις αυτές σε διεργασίες και διαδικασίες επέτρεψαν στην ESMA να διατηρήσει, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, υψηλό επίπεδο επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας, ώστε να επιτευχθούν οι σημαντικοί στόχοι πολιτικής του προγράμματος εργασίας της Αρχής – η άμεση εποπτεία και εγγραφή

ΟΑΠΙ, η βελτίωση της προστασίας των επενδυτών, η χρηματοοικονομική σταθερότητα και οι δραστηριότητες εποπτικής σύγκλισης.

Οι ετήσιοι λογαριασμοί της ESMA για το 2012 αντικατοπτρίζουν τη συνεχιζόμενη εξέλιξη της Αρχής. Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους υπαλλήλους της ESMA για τη σκληρή δουλειά, την προσήλωση και την τεράστια συνεισφορά ενός εκάστου εξ αυτών στην επίτευξη εντυπωσιακών αποτελεσμάτων το 2012, συχνά υπό εξαιρετικά πιεστικές προθεσμίες. Ευχαριστώ επίσης τους συναδέλφους μου στο συμβούλιο διοίκησης και στο συμβούλιο εποπτών της ESMA, τους πολυάριθμους συμμετέχοντες στις ομάδες εργασίας και στις κλαδικές ομάδες, καθώς και όλους τους συμφεροντούχους οι οποίοι συνέβαλαν στην επιτυχία του έργου της ESMA το 2012.

Verena Ross

Εκτελεστική Διευθύντρια
Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών

Πίνακας περιεχομένων

Πρόλογος του Προέδρου	2
Πρόλογος της Εκτελεστικής Διευθύντριας	5
1. Ρόλος και στόχοι της ESMA	8
Στόχοι της ESMA	8
Οργάνωση της ESMA	10
2. Επιτεύγματα της ESMA σε σχέση με τους στόχους της το 2012	13
2.1 Χρηματοοικονομική σταθερότητα	14
2.2 Προστασία του καταναλωτή χρηματοοικονομικών προϊόντων	15
2.3 Εποπτεία	15
2.4 Ενιαίο εγχειρίδιο	16
2.5 Σύγκλιση	16

1. Ρόλος και στόχοι της ESMA

Η ESMA ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 2011 και είναι επιφορτισμένη με τη βελτίωση της προστασίας των επενδυτών και την προώθηση της σταθερής και εύρυθμης λειτουργίας των χρηματοοικονομικών αγορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Ως ανεξάρτητο θεσμικό όργανο, η ESMA θα επιτύχει τον συγκεκριμένο στόχο αναπτύσσοντας ένα ενιαίο εγχειρίδιο για τις χρηματοοικονομικές αγορές της ΕΕ και διασφαλίζοντας τη συνεπή εφαρμογή του σε ολόκληρη την ΕΕ. Η ESMA συμβάλλει στη ρύθμιση των εταιρειών παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών με πανευρωπαϊκή εμβέλεια είτε μέσω άμεσης εποπτείας είτε μέσω του ενεργού συντονισμού της εποπτικής δραστηριότητας στα κράτη μέλη.

Οργανωτικά χαρακτηριστικά της ESMA

Τα ακόλουθα έξι χαρακτηριστικά περιγράφουν την ESMA και τον τρόπο με τον οποίο υλοποιεί την αποστολή και τους στόχους της.

- **ευρωπαϊκή:** κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η ESMA ενεργεί για το συμφέρον της ΕΕ. Η οργάνωση αντικατοπτρίζει την ποικιλομορφία της ΕΕ.
- **ανεξάρτητη:** η ESMA είναι ανεξάρτητη από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τις εθνικές αρχές και τους συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές.
- **συνεργατική:** η ESMA σχηματίζει, μαζί με τις εθνικές αρχές, ένα δίκτυο εποπτικών φορέων των χρηματοοικονομικών αγορών στην ΕΕ. Συνεργάζεται με όλους τους οικείους ευρωπαϊκούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ), της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΠΑ) και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), καθώς και με ρυθμιστικούς φορείς εκτός της ΕΕ.
- **υπόλογη:** η διαδικασία λήψης αποφάσεων της ESMA είναι διαφανής και η Αρχή συναλλάσσεται με τους συμφεροντούχους με ανοικτό τρόπο και χωρίς αποκλεισμούς. Ο οργανισμός λογοδοτεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο ευρύτερο κοινό.
- **επαγγελματική:** η ESMA επιδιώκει την επαγγελματική αριστεία απασχολώντας προσωπικό υψηλής ποιότητας με ισχυρή τεχνική εμπειρογνωμοσύνη, γνώσεις και πείρα στις χρηματοοικονομικές αγορές, και ακολουθώντας αξιόπιστες πρακτικές και διαδικασίες και
- **αποτελεσματική:** η ESMA χρησιμοποιεί τους πόρους της αποδοτικά, προκειμένου να μεγιστοποιήσει τον αντίκτυπο της στην προώθηση της προστασίας των επενδυτών και στη σταθερή και εύρυθμη λειτουργία των αγορών στην ΕΕ.

Στόχοι της ESMA

Η αξιόπιστη και αποτελεσματική ρύθμιση των αγορών κινητών αξιών είναι καθοριστική για την ανάπτυξη, την ακεραιότητα και την αποδοτικότητα των χρηματοοικονομικών αγορών και της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η αποτελεσματική ρύθμιση και εποπτεία είναι παράγοντας ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση και τη διατήρηση της εμπιστοσύνης των συμμετεχόντων στην αγορά. Για την ενίσχυση των συνθηκών αυτών, δημιουργήθηκε η ESMA ως ανεξάρτητη αρχή της ΕΕ για να βελτιώσει την εναρμόνιση τόσο στους εποπτικούς κανόνες όσο και στις εποπτικές πρακτικές.

Για την επίτευξη εναρμονισμένων κανόνων και την εφαρμογή τους σε ολόκληρη την Ένωση, η ESMA είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση προτύπων σε σχέση με τη νομοθεσία περί κινητών αξιών και παρέχει τεχνικές συμβουλές, όταν της το ζητεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην άμεση εποπτεία χρηματοοικονομικών παραγόντων με πανευρωπαϊκή εμβέλεια, όπως οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ΟΑΠΙ) επί του παρόντος ή αρχεία καταγραφής συναλλαγών στο μέλλον. Στο μέλλον, η ESMA θα συμμετέχει επίσης στην εποπτεία κεντρικών αντισυμβαλλομένων μέσω εποπτικών σωμάτων.

Η ετήσια έκθεση της ESMA αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τη διασφάλιση της λογοδοσίας της Αρχής ως προς τους στόχους και το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της. Ο ρόλος της ESMA γίνεται καλύτερα κατανοητός μέσω των πέντε στόχων που έθεσε η ίδια στον εαυτό της, και ειδικότερα:

Χρηματοοικονομική σταθερότητα

Προκειμένου να συμβάλλει στην εξασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας των αγορών κινητών αξιών της ΕΕ, είναι σημαντικό για την ESMA να αναλύει διαρκώς τάσεις και να εντοπίζει, εξαρχής, δυνητικούς κινδύνους και τρωτά σημεία σε μικροπροληπτικό επίπεδο, διασυνοριακά και διατομεακά. Η ESMA, επιτυγχάνει τον στόχο αυτό διασυνοριακά και διατομεακά, διενεργώντας οικονομικές αναλύσεις των ευρωπαϊκών αγορών κινητών αξιών και καταρτίζοντας μοντέλα των επιπτώσεων των πιθανών εξελίξεων στην αγορά.

Η ESMA ενημερώνει τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, τις άλλες ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές και το ΕΣΣΚ, σε τακτική και σε ad hoc βάση, για τις διαπιστώσεις της. Η συγκέντρωση μικροπροληπτικών δεδομένων τα οποία συλλέγονται σε εποπτικό επίπεδο είναι καθοριστικής σημασίας για τον εντοπισμό της ανάπτυξης δυνητικών μακροκινδύνων στο σύνολο της οικονομίας. Επομένως, η τακτική ενημέρωση όλων των αναγκαίων υπευθύνων λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων, σε επίπεδο ΕΕ, της Επιτροπής Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και της ομάδας χρηματοοικονομικής σταθερότητας της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής, είναι καθοριστικής σημασίας. Από το 2013, ESMA θα δημοσιεύει επίσης εξαμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με την ευαισθητοποίηση έναντι των δυνητικών απειλών για τη χρηματοοικονομική σταθερότητα. Η ESMA συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας συντονίζοντας έκτακτα μέτρα σε ολόκληρη την ΕΕ.

Προστασία των επενδυτών

Η διασφάλιση της κατάλληλης προστασίας των επενδυτών ανά πάσα στιγμή είναι ένα ακόμη σημαντικό καθήκον της ESMA. Η ESMA επιτυγχάνει τον συγκεκριμένο στόχο προωθώντας τη διαφάνεια, την απλότητα και τη δικαιοσύνη στις αγορές κινητών αξιών για καταναλωτές χρηματοοικονομικών προϊόντων ή υπηρεσιών. Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επενδυτές απολαμβάνουν το ίδιο επίπεδο προστασίας ανεξάρτητα από το σημείο πώλησης ή το προϊόν που πωλείται, η ESMA συλλέγει, αναλύει και αναφέρει τις καταναλωτικές τάσεις, ενώ παράλληλα προωθεί τόσο τη χρηματοοικονομική κατάρτιση όσο και τις εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες και συμβάλλει στη βελτίωση κοινών κανόνων σχετικά με τη δημοσιοποίηση.

Είναι σημαντικό για την ESMA να παρακολουθεί τις νέες και υφιστάμενες χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, καθώς αυτό της επιτρέπει να αξιολογεί κατά πόσον πρέπει να εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις με σκοπό την προώθηση της ασφάλειας και της αξιοπιστίας των αγορών κινητών αξιών, και τη σύγκλιση των ρυθμιστικών πρακτικών ώστε να διασφαλίζεται η βελτίωση της προστασίας των επενδυτών σε ολόκληρη την ΕΕ.

Εάν η ESMA εντοπίσει προϊόντα τα οποία ενδέχεται να ενέχουν εγγενώς σοβαρές απειλές για τους επενδυτές, θα εξετάσει το ενδεχόμενο έκδοσης προειδοποιήσεων. Εάν οι τρέχουσες νομοθετικές προτάσεις τεθούν σε ισχύ, η ESMA θα μπορεί στο μέλλον, ως έσχατη λύση, να απαγορεύει προσωρινά ορισμένα προϊόντα. Το έργο της ESMA στον τομέα αυτό θα επικεντρωθεί στη διασφάλιση της παροχής στους επενδυτές από τους συμμετέχοντες στην αγορά χρηματοοικονομικών πληροφοριών οι οποίες είναι σαφείς, κατανοητές και σύμφωνες προς τους ισχύοντες κανόνες.

Ενιαίο εγχειρίδιο

Ως υπεύθυνη για τον καθορισμό προτύπων, η ESMA επεξεργάζεται την κατάρτιση εναρμονισμένων ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων σε διάφορους τομείς της νομοθεσίας για τις κινητές αξίες. Καταρτίζοντας τα εν λόγω πρότυπα, η ESMA συμβάλλει στην κατάρτιση ενιαίου εγχειριδίου της ΕΕ, το οποίο θα ισχύει για όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά, και στη δημιουργία ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε ολόκληρη την ΕΕ. Το ενιαίο εγχειρίδιο συμβάλλει επίσης στην αναβάθμιση της ποιότητας και της συνέπειας της εθνικής εποπτείας, στη βελτίωση και στη συνεκτική προστασία των επενδυτών σε ολόκληρη την ΕΕ και στην ενίσχυση της επίβλεψης διασυνοριακών ομίλων.

Σύγκλιση

Η ESMA ιδρύθηκε για να συμβάλλει στην ενίσχυση της εποπτικής σύγκλισης, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό την καταχρηστική επιλογή του ευνοϊκότερου καθεστώτος εποπτείας που προκύπτει από διαφορετικές πρακτικές σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι διαφορετικές εποπτικές πρακτικές μπορούν να υπονομεύσουν όχι μόνον την ακεραιότητα, την αποδοτικότητα και την εύρυθμη λειτουργία των αγορών, αλλά τελικώς και τη χρηματοοικονομική σταθερότητα.

Για την ανάπτυξη δίκαιων και ισορροπημένων εποπτικών πρακτικών, η ESMA διενεργεί αξιολογήσεις από ομοτίμους της ισχύουσας νομοθεσίας της ΕΕ στον τομέα των κινητών αξιών. Επιπλέον, η ESMA διαθέτει διάφορα εργαλεία για την επίτευξη ρυθμιστικής σύγκλισης, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης

γνωμοδοτήσεων, της διαμεσολάβησης και, ως έσχατης λύσης, της διαδικασίας για παράβαση του δικαίου της Ένωσης.

Στόχος της ESMA είναι να χρησιμοποιεί το έργο της στον τομέα της σύγκλισης για να προωθεί τις δραστηριότητές της και σε άλλους τομείς του προγράμματος εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης του ενιαίου εγχειριδίου μέσω της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων σε τομείς στους οποίους υπάρχουν διαφορές στην εφαρμογή και μέσω της παροχής συμβουλών στην Επιτροπή σε τομείς στους οποίους ενδέχεται να απαιτείται αναθεώρηση της νομοθεσίας για την εναρμόνιση εποπτικών πρακτικών.

Εποπτεία

Οι άμεσες εποπτικές εξουσίες της ESMA επικεντρώνονται σε δύο ομάδες συμμετεχόντων στις χρηματοοικονομικές αγορές, και συγκεκριμένα στους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ΟΑΠΙ) και στα αρχεία καταγραφής συναλλαγών. Από την 1η Ιουλίου 2011, η ESMA είναι ο υπεύθυνος φορέας της ΕΕ για την εγγραφή και την εποπτεία των ΟΑΠΙ. Από το 2013, η ESMA θα ασκεί επίσης άμεσες εποπτικές εξουσίες όσον αφορά τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών και θα συμμετέχει στα εποπτικά σώματα τα οποία θα εποπτεύουν κεντρικούς αντισυμβαλλομένους.

Ασκώντας την εποπτεία σε πανευρωπαϊκούς συμμετέχοντες στη χρηματοοικονομική αγορά, οι οποίοι μπορεί να έχουν αντίκτυπο στην ακεραιότητα των χρηματοοικονομικών αγορών της ΕΕ, η ESMA συμβάλλει στη μεγαλύτερη αξιοπιστία και ασφάλεια των χρηματοοικονομικών αγορών, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτό την προστασία των επενδυτών.

Οργάνωση της ESMA

Από την ίδρυσή της τον Ιανουάριο του 2011, η ESMA είναι υπεύθυνη για την προστασία των επενδυτών και την προώθηση της σταθερής και εύρυθμης λειτουργίας των χρηματοοικονομικών αγορών στην ΕΕ. Ως ανεξάρτητο θεσμικό όργανο, η ESMA θα επιτύχει τον συγκεκριμένο στόχο αναπτύσσοντας ένα ενιαίο εγχειρίδιο για τις χρηματοοικονομικές αγορές της ΕΕ και διασφαλίζοντας τη συνεπή εφαρμογή του σε ολόκληρη την ΕΕ. Η ESMA συμβάλλει στη ρύθμιση των εταιρειών παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών με πανευρωπαϊκή εμβέλεια είτε μέσω άμεσης εποπτείας είτε μέσω του ενεργού συντονισμού της εποπτικής δραστηριότητας στα κράτη μέλη.

Διακυβέρνηση και διοίκηση της ESMA

Η ESMA διοικείται από δύο κύρια όργανα λήψης αποφάσεων: το συμβούλιο εποπτών και το συμβούλιο διοίκησης. Η ESMA διαθέτει έναν πρόεδρο με καθεστώς πλήρους απασχόλησης, τον Steven Maijoor, και μια εκτελεστική διευθύντρια, τη Verena Ross. Ο πρόεδρος και ο εκτελεστικός διευθυντής βρίσκονται στις εγκαταστάσεις της ESMA στο Παρίσι και διορίζονται για πενταετή θητεία, η οποία είναι ανανεώσιμη άπαξ. Ο πρόεδρος είναι υπεύθυνος για την προετοιμασία του έργου του συμβουλίου εποπτών και προεδρεύει τόσο του συμβουλίου εποπτών όσο και του συμβουλίου διοίκησης. Εκπροσωπεί επίσης την Αρχή εξωτερικά.

Ο εκτελεστικός διευθυντής είναι υπεύθυνος για την καθημερινή λειτουργία της Αρχής, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων που αφορούν το προσωπικό, της κατάρτισης και της υλοποίησης του ετήσιου προγράμματος εργασίας, της κατάρτισης του σχεδίου προϋπολογισμού της Αρχής και της προετοιμασίας του έργου του συμβουλίου διοίκησης.

Συμβούλιο εποπτών της ESMA

Εκτός από τον Πρόεδρο της ESMA, το συμβούλιο εποπτών απαρτίζεται από τους επικεφαλής των 27 εθνικών αρχών (εάν υπάρχουν περισσότερες εθνικές αρχές σε ένα κράτος μέλος, οι εν λόγω αρχές συμφωνούν ποιος από τους επικεφαλής τους θα τους εκπροσωπήσει), με έναν παρατηρητή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έναν εκπρόσωπο από την ΕΑΤ και την ΕΙΟΡΑ και έναν εκπρόσωπο του ΕΣΣΚ. Επιπλέον, η Νορβηγία, η Ισλανδία και το Λιχτενστάιν κλήθηκαν να συμμετέχουν ως μόνιμοι παρατηρητές, η δε Κροατία θα ενταχθεί σύντομα ως πλήρες μέλος με την προσχώρησή της στην ΕΕ. Το συμβούλιο εποπτών κατευθύνει το έργο της ESMA και έχει την τελική αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων όσον αφορά την έκδοση γνωμοδοτήσεων, συστάσεων, κατευθυντήριων γραμμών και τυχόν άλλων αποφάσεων της

ESMA, καθώς και την παροχή συμβουλών προς τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Η σύνθεση του συμβουλίου εποπτών και συνοπτική περιγραφή των συνεδριάσεών του το 2012 είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της ESMA στη διεύθυνση: www.esma.europa.eu/bos

Συμβούλιο διοίκησης της ESMA

Εκτός από τον Πρόεδρο της ESMA, το συμβούλιο διοίκησης απαρτίζεται από έξι τακτικά και έξι αναπληρωματικά μέλη, τα οποία επιλέγονται από το συμβούλιο εποπτών μεταξύ των μελών του. Ο εκτελεστικός διευθυντής και ένας εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου (παρότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δικαίωμα ψήφου σε θέματα που αφορούν τον προϋπολογισμό).

Κύριος ρόλος του συμβουλίου διοίκησης είναι να επικεντρώνεται σε ζητήματα διαχείρισης της Αρχής, όπως την κατάρτιση του πολυετούς προγράμματος εργασίας, τον προϋπολογισμό και τους πόρους σε προσωπικό.

Η σύνθεση του συμβουλίου διοίκησης και συνοπτική περιγραφή των συνεδριάσεών του το 2012 είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της ESMA στη διεύθυνση: www.esma.europa.eu/mb

Ομάδα συμφεροντούχων κινητών αξιών και αγορών της ESMA

Η ομάδα συμφεροντούχων κινητών αξιών και αγορών συγκροτήθηκε βάσει του κανονισμού της ESMA για να διευκολύνει τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων με συμφεροντούχους τομέων σχετικών με τα καθήκοντα της ESMA. Η ESMA οφείλει να συμβουλευεται την ομάδα για τα σχέδια κατευθυντήριων γραμμών και τα τεχνικά πρότυπά της. Τα 30 μέλη της ομάδας συνεδρίασαν για πρώτη φορά τον Ιούλιο του 2011 και διορίστηκαν από την ESMA για θητεία δύομισι ετών κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης υποβολής υποψηφιοτήτων. Αντιπροσωπεύουν τους συμμετέχοντες στη χρηματοοικονομική αγορά και τους υπαλλήλους τους, τους καταναλωτές και άλλους ιδιώτες χρήστες χρηματοοικονομικών υπηρεσιών καθώς και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Το 2011, η ομάδα εξέλεξε πρόεδρό της τον Guillaume Prache, εκπρόσωπο των καταναλωτών. Τον συνδράμουν στο έργο του οι αντιπρόεδροι Peter de Proft, εκπρόσωπος των χρηστών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, και η Judith Hardt, εκπρόσωπος των συμμετεχόντων στη χρηματοοικονομική αγορά. Η ομάδα πραγματοποίησε πέντε συνεδριάσεις το 2012 και, επιπλέον, συνεδρίασε δύο φορές με το συμβούλιο εποπτών της ESMA. Η ομάδα εξέδωσε πολλές συμβουλές, γνωμοδοτήσεις και εκθέσεις σε θέματα που αφορούν τις δραστηριότητες χάραξης πολιτικής της ESMA. Συνοπτικές περιγραφές των συνεδριάσεων, καθώς και η ετήσια έκθεση της ομάδας, είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της ESMA στη διεύθυνση: www.esma.europa.eu/smsg

2. Επιτεύγματα της ESMA σε σχέση με τους στόχους της το 2012

Το δεύτερο έτος λειτουργίας της ESMA χαρακτηρίζεται από την υλοποίηση των αλλαγών τις οποίες η ΕΕ προσδιόρισε ως αναγκαίες για την αντιμετώπιση της χρηματοοικονομικής κρίσης και για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων της στο πλαίσιο της Ομάδας G20 όσον αφορά την οικοδόμηση ενός ελαστικότερου χρηματοοικονομικού συστήματος. Οι τρεις σημαντικότεροι τομείς στους οποίους η ESMA σημείωσε πρόοδο ως προς τους στόχους αυτούς είναι οι ακόλουθοι:

- πρότυπα της ESMA σχετικά με τις υποδομές των αγορών (κανονισμός EMIR)
- έργο για την ενσωμάτωση του νέου εποπτικού καθεστώτος για τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ΟΑΠΙ II), και
- ιδίως, θέση σε ισχύ του νέου κανονισμού για τις ανοικτές πωλήσεις, βάσει του οποίου η ESMA απέκτησε νέες εξουσίες και αρμοδιότητες. Αυτές ασκήθηκαν ήδη κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού, όταν η ESMA εξέδωσε γνωμοδοτήσεις για τους περιορισμούς στην Ελλάδα και στην Ισπανία.

Η Αρχή υλοποίησε και άλλα σημαντικά έργα, τα οποία συνέβαλαν στην περαιτέρω διαμόρφωση του ενιαίου εγχειριδίου και στην επίτευξη εποπτικής σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών. Οι δύο βασικοί τομείς όσον αφορά την κατάρτιση του ενιαίου εγχειριδίου ήταν οι ανοικτές πωλήσεις και ο κανονισμός EMIR, ο οποίος ανταποκρίνεται στη δέσμευση της ΕΕ στην Ομάδα G20 για ρύθμιση της αγοράς εξωχρηματοπιστωτικών παραγώγων. Επιπλέον, η ESMA παρέσχε συμβουλές σχετικά με την παράγωγη νομοθεσία για τα ενημερωτικά δελτία, τους ΟΣΕΚΑ και τους οργανισμούς εναλλακτικών επενδύσεων. Στο πλαίσιο στήριξης του στόχου για το ενιαίο εγχειρίδιο, πραγματοποιήθηκε επίσης προπαρασκευαστικό έργο για νέες υπό θέσπιση νομοθετικές πράξεις σχετικά με τις κινητές αξίες, όπως η οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID 2) και ο κανονισμός για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFIR), η οδηγία για την κατάχρηση της αγοράς (MAD) και ο κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς (MAR), καθώς και η οδηγία για τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων (KAT), η οποία βρίσκεται σε στάδιο οριστικοποίησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Η ESMA σημείωσε επίσης πρόοδο στην επίτευξη σύγκλισης των εποπτικών και ρυθμιστικών πρακτικών στην ΕΕ. Η εν λόγω πρόοδος περιελάμβανε την έκδοση κατευθυντήριων γραμμών για δραστηριότητες της αγοράς, όπως οι συναλλαγές υψηλής συχνότητας, ενώ εξετάστηκαν επίσης οι διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων, τα διαπραγματεύσιμα αμοιβαία κεφάλαια και οι απλοί ΟΣΕΚΑ. Περιελάμβανε επίσης κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την καταλληλότητα των συμβουλών προς επενδυτές και τις λειτουργίες συμμόρφωσης των επιχειρήσεων επενδύσεων. Για τον εντοπισμό των τομέων ισχύουσας νομοθεσίας στους οποίους μπορεί να επιτευχθεί περαιτέρω σύγκλιση, η ESMA διενήργησε, το 2012, αξιολογήσεις από ομοτίμους σχετικά με τις δραστηριότητες των εθνικών αρχών, προκειμένου να αξιολογηθεί ο βαθμός σύγκλισης στην εφαρμογή και στην επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ, και δημοσίευσε επισκοπήσεις του καθεστώτος των ενημερωτικών δελτίων και των περιπτώσεων επιβολής κυρώσεων για την κατάχρηση της αγοράς.

Όσον αφορά τις αγορές κινητών αξιών στις οποίες η κατάσταση βελτιώθηκε ελαφρώς το 2012, σε σύγκριση με το 2011, η ESMA διαδραμάτισε κρίσιμο ρόλο στον καθορισμό της δράσης των εθνικών αρμόδιων αρχών σε έκτακτες καταστάσεις σχετικές με αντίξοες εξελίξεις της αγοράς. Ταυτόχρονα, ενέτεινε το έργο παρακολούθησης της αγοράς και συγκέντρωσης πληροφοριών υποβάλλοντας εκθέσεις στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, και ιδίως στο ΕΣΣΚ, και συμβάλλοντας εντέλει στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης απέναντι στους κινδύνους και στις τάσεις που κυριαρχούν στις χρηματοοικονομικές αγορές.

Κατά το δεύτερο έτος εποπτείας των ΟΑΠΙ, η ESMA ολοκλήρωσε τον πρώτο πλήρη κύκλο ερευνών σχετικά με τους βασικούς ΟΑΠΙ, προσδιορίζοντας αδυναμίες και τομείς που επιδέχονται βελτίωση. Η σχετική έκθεση δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο. Το 2012, η ESMA εξέτασε τις μεθόδους αξιολόγησης των τραπεζών που εφαρμόζουν οι ΟΑΠΙ, περιλαμβανομένης της επισκόπησης των διεργασιών

δημοσιοποίησης. Στο τέλος του 2012, η ESMA είχε εγγράψει 19 ΟΑΠΙ στην ΕΕ, με έναν πιστοποιημένο ΟΑΠΙ από την Ιαπωνία. Η ESMA εξακολουθεί να λαμβάνει νέες αιτήσεις εγγραφής.

Το μεγαλύτερο μέρος του έργου της Αρχής όσον αφορά τον καθορισμό προτύπων και την εποπτεία καθοδηγείται από τον στόχο προστασίας των επενδυτών. Η προστασία των δικαιωμάτων των επενδυτών μπορεί να προσλάβει πολλές μορφές, περιλαμβανομένων επιτακτικών κανόνων για τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, καθώς και να περιλαμβάνει την εκπαίδευση και την προειδοποίηση των επενδυτών σχετικά με τους δυνητικούς κινδύνους. Το 2012, η ESMA εξέδωσε προειδοποίηση προς τους επενδυτές σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν όταν χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για επενδυτικούς σκοπούς, σε συνέχεια της παρατηρηθείσας αύξησης των καταγγελιών που ανέφεραν οι εθνικές αρχές.

Ένας άλλος τρόπος διασφάλισης της προστασίας των επενδυτών είναι η εξασφάλιση του κατάλληλου επιπέδου διαφάνειας όσον αφορά τα επενδυτικά προϊόντα μέσω πληροφόρησης υψηλής ποιότητας. Το θέμα αυτό αποτελεί προτεραιότητα στο πρόγραμμα της ESMA, περιλαμβάνει δε την παρακολούθηση των εξελίξεων και την προώθηση της άποψης της Αρχής, στο πλαίσιο της διεθνούς κοινότητας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των διεθνών οργάνων καθορισμού προτύπων. Ασκώντας τον συγκεκριμένο ρόλο, η ESMA συνέβαλε στην ανάπτυξη Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) και παρέσχε συνδρομή σε λογιστικά ζητήματα, όπως την εφαρμογή των ΔΠΧΠ στο δημόσιο χρέος.

Παράλληλα με τον σημαντικό ρόλο της σε θέματα πολιτικής, η ESMA συνέχισε το έργο της στον τομέα της ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ εθνικών εποπτικών φορέων σχετικά με θέματα εποπτείας της αγοράς και θέματα που αφορούν τις επικείμενες αλλαγές στην ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ, περιλαμβανομένων των οδηγιών για το ενημερωτικό δελτίο και τη διαφάνεια, των δημόσιων προσφορών εξαγοράς μετοχών κ.λπ. Η ESMA σημείωσε επίσης πρόοδο στο κοινό έργο της στον συγκεκριμένο τομέα με άλλες ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές και το ΕΣΣΚ. Το 2012, οι τρεις ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές –ESMA, EAT και EIOPA– συνεργάστηκαν σε διατομεακά ζητήματα στο πλαίσιο της Μεικτής Επιτροπής: η Μεικτή Επιτροπή εξέτασε διατομεακούς κινδύνους, την προστασία των επενδυτών και τη χρηματοοικονομική καινοτομία, χειρίστηκε εποπτικά ζητήματα ομίλων ετερογενών χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων, ενώ ασχολήθηκε επίσης με ζητήματα όπως η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

2.1 Χρηματοοικονομική σταθερότητα

Ο πλέον πρόσφορος ορισμός της χρηματοοικονομικής σταθερότητας την περιγράφει ως μια κατάσταση στην οποία το χρηματοοικονομικό σύστημα –το οποίο περιλαμβάνει χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές, αγορές και υποδομές αγορών– λειτουργεί γενικά εύρυθμα, χωρίς διαταραχές, και είναι σε θέση να απορροφήσει χρηματοοικονομικές και πραγματικές κρίσεις χωρίς συνέπειες για τη διάθεση των στοιχείων ενεργητικού. Χρηματοοικονομική σταθερότητα σημαίνει ότι το χρηματοοικονομικό σύστημα πρέπει να είναι σε θέση να μεταβιβάζει αποτελεσματικά και ομαλά πόρους από τους αποταμιευτές στους επενδυτές, καθώς και ότι οι κίνδυνοι πρέπει να αξιολογούνται, να τυγχάνουν κατάλληλης διαχείρισης και να αποτιμώνται ορθά.

Υπό την έννοια αυτή, η προστασία της χρηματοοικονομικής σταθερότητας απαιτεί τον προσδιορισμό των κύριων τάσεων, του κινδύνου και της τρωτότητας που περιβάλλει τη διάθεση χρηματοοικονομικών πόρων από τους αποταμιευτές στους επενδυτές, καθώς και της εσφαλμένης αποτίμησης ή της κακής διαχείρισης των χρηματοοικονομικών κινδύνων. Η παρακολούθηση αυτή πρέπει να χαρακτηρίζεται από οξυδέρκεια: οι αδυναμίες στη διάθεση κεφαλαίων ή οι ελλείψεις στην αποτίμηση και στη διαχείριση του κινδύνου μπορούν να επηρεάσουν τη χρηματοοικονομική σταθερότητα και, σε τελική ανάλυση, την οικονομική σταθερότητα. Η παρακολούθηση των εξελίξεων τόσο σε μικροπροληπτικό όσο και σε μακροπροληπτικό επίπεδο είναι καθοριστικής σημασίας, η κρισιμότητα δε της εν λόγω δραστηριότητας αντικατοπτρίζεται στη σύσταση της ESMA, των αδελφών αρχών EAT και EIOPA και, εντέλει, του ΕΣΣΚ, όπου οι πληροφορίες συγκεντρώνονται σε μακροπροληπτικό επίπεδο.

Η συνεργασία αυτή είναι καθοριστικής σημασίας για θέματα σταθερότητας, καθώς οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές, όπως τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες και άλλοι θεσμικοί επενδυτές, είναι εκείνοι οι οποίοι μεταφέρουν τα στοιχεία ενεργητικού από τον επενδυτή στον δανειστή, τα δε χρήματα και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού μεταφέρονται μεταξύ αγοραστών και πωλητών μέσω των υποδομών των αγορών.

Το αναλυτικό έργο της ESMA στον τομέα της χρηματοοικονομικής σταθερότητας περιγράφεται στην πλήρη έκδοση της ετήσιας έκθεσης στην αγγλική γλώσσα, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://www.esma.europa.eu>

2.2 Προστασία του καταναλωτή χρηματοοικονομικών προϊόντων

Η διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων του καταναλωτή είναι ένα άλλο σημαντικό καθήκον της ESMA. Αυτό επιτυγχάνεται προωθώντας τη διαφάνεια, την απλότητα και τη δικαιοσύνη στις αγορές κινητών αξιών για καταναλωτές χρηματοοικονομικών προϊόντων ή υπηρεσιών. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι επενδυτές απολαμβάνουν το ίδιο επίπεδο προστασίας ανεξάρτητα από το σημείο πώλησης ή το προϊόν που πωλείται, η ESMA συλλέγει, αναλύει και αναφέρει τις καταναλωτικές τάσεις, ενώ παράλληλα προωθεί τόσο τη χρηματοοικονομική κατάρτιση όσο και τις εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες και συμβάλλει στη βελτίωση κοινών κανόνων σχετικά με τη δημοσιοποίηση, ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να λαμβάνουν κατάλληλες επενδυτικές αποφάσεις.

Εάν η ESMA εντοπίσει προϊόντα τα οποία ενδέχεται να ενέχουν εγγενώς σοβαρές απειλές για τους επενδυτές, θα εξετάσει το ενδεχόμενο έκδοσης προειδοποιήσεων. Εάν οι τρέχουσες νομοθετικές προτάσεις τεθούν σε ισχύ, η ESMA θα μπορεί, ως έσχατη λύση, να απαγορεύει προσωρινά ορισμένα προϊόντα. Το έργο της ESMA στον τομέα αυτό θα επικεντρωθεί στη διασφάλιση της παροχής στους επενδυτές από τους συμμετέχοντες στην αγορά χρηματοοικονομικών πληροφοριών οι οποίες είναι σαφείς, κατανοητές και σύμφωνες προς τους ισχύοντες κανόνες.

Το αναλυτικό έργο της ESMA στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών περιγράφεται στην πλήρη έκδοση της ετήσιας έκθεσης στην αγγλική γλώσσα, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://www.esma.europa.eu>

2.3 Εποπτεία

Η έλλειψη εναρμόνισης της χρηματοοικονομικής εποπτείας πριν από και κατά τη διάρκεια της χρηματοοικονομικής κρίσης ώθησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να ζητήσει τη λήψη μέτρων για μια πιο ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή εποπτεία ώστε να διασφαλίζονται πραγματικά ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για όλους τους παράγοντες σε επίπεδο ΕΕ οι οποίοι να αντικατοπτρίζουν την αυξανόμενη ολοκλήρωση των χρηματοοικονομικών αγορών της. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας (ΕΣΧΕ), μέρος του οποίου είναι η ESMA, δημιουργήθηκε για την υπέρβαση των συγκεκριμένων ελλείψεων και για την υλοποίηση ενός συστήματος το οποίο θα συνάδει με τον στόχο μιας σταθερής και ενιαίας χρηματοοικονομικής αγοράς της ΕΕ για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και θα συνδέει τις εθνικές αρμόδιες αρχές στο πλαίσιο ενός ισχυρού δικτύου της ΕΕ.

Αποφασίστηκε επίσης η προώθηση μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης για την εποπτεία των πανευρωπαϊκών παραγόντων, όπως τα σώματα εποπτών στον τραπεζικό τομέα και για τη μετασυναλλακτική αγορά (κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι). Επιπλέον, η ESMA ορίστηκε μοναδικός εποπτικός φορέας των οργανισμών αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ΟΑΠΙ) στην ΕΕ. Το ίδιο θα ισχύσει, από το 2013, για τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών – τις αποθήκες δεδομένων που συλλέγουν, αποθηκεύουν και διαθέτουν δεδομένα σχετικά με τον συμψηφισμό και τον διακανονισμό. Ασκώντας την εποπτεία σε συμμετέχοντες στη χρηματοοικονομική αγορά με πανευρωπαϊκή εμβέλεια, η δράση των οποίων μπορεί να έχει αντίκτυπο στην ακεραιότητα των χρηματοοικονομικών αγορών της ΕΕ, η ESMA συμβάλλει στην αξιοπιστία και στην ασφάλεια των χρηματοοικονομικών αγορών, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτό την προστασία των επενδυτών.

Η ESMA ανέλαβε την εποπτική ευθύνη για τους εγγεγραμμένους στην ΕΕ ΟΑΠΙ τον Ιούλιο του 2011. Καθώς ο αριθμός των εγγεγραμμένων ΟΑΠΙ αυξήθηκε σταδιακά, ο ρόλος της ESMA μεταβλήθηκε προοδευτικά από τη διασφάλιση της συνοχής και της συνεκτικότητας στην αξιολόγηση των αιτήσεων εγγραφής στον παρόντα πολιτικό και εποπτικό ρόλο της για τους ΟΑΠΙ.

Το αναλυτικό έργο της ESMA στον τομέα της εποπτείας περιγράφεται στην πλήρη έκδοση της ετήσιας

έκθεσης στην αγγλική γλώσσα, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://www.esma.europa.eu>

2.4 Ενιαίο εγχειρίδιο

Η χρηματοοικονομική κρίση κατέδειξε τις αρνητικές συνέπειες της ανομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας στις χρηματοοικονομικές αγορές, στους καταναλωτές τους και στις οικονομίες γενικότερα. Επομένως, κρίθηκε αναγκαία η θέσπιση αποτελεσματικών μηχανισμών για την κατοχύρωση μιας περισσότερο εναρμονισμένης εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της όσον αφορά τη βελτίωση της συνοχής της νομοθεσίας για τις κινητές αξίες και της εφαρμογής της, η ESMA μπορεί να εκδίδει ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα διασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού και κατάλληλη προστασία των επενδυτών. Ως όργανο με εξαιρετικά εξειδικευμένη εμπειρογνομosύνη, η ESMA είναι επιφορτισμένη να καταρτίζει σχέδια ρυθμιστικών εθνικών προτύπων, σε τομείς που καθορίζει το δίκαιο της ΕΕ, τα οποία αναλύουν και αποσαφηνίζουν περαιτέρω τη νομοθεσία επιπέδου 1 της ΕΕ.

Στόχος των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων είναι η αναβάθμιση της ποιότητας και της συνεκτικότητας της εθνικής εποπτείας, η ενίσχυση της εποπτείας διασυνοριακών ομίλων και η θέσπιση ενός ενιαίου εγχειριδίου της ΕΕ, το οποίο θα εφαρμόζεται σε όλους τους συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές στην εσωτερική αγορά. Η ESMA εκπληρώνει, ή θα εκπληρώσει, τον συγκεκριμένο ρόλο όσον αφορά τις νομοθετικές πράξεις οι οποίες θεσπίζουν κανόνες για τις ευρωπαϊκές αγορές κινητών αξιών (οδηγία MiFID), τις υποδομές (κανονισμός EMIR) και την εύρυθμη λειτουργία τους (ανοικτές πωλήσεις, οδηγία για την κατάχρηση της αγοράς), καθώς και με ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για βασικούς συμμετέχοντες στις χρηματοοικονομικές αγορές, όπως οι ΟΑΠΙ και οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου (ΟΣΕΚΑ, οδηγία για τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων).

Το αναλυτικό έργο της ESMA στον τομέα του ενιαίου εγχειριδίου περιγράφεται στην πλήρη έκδοση της ετήσιας έκθεσης στην αγγλική γλώσσα, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://www.esma.europa.eu>

2.5 Σύγκλιση

Η ESMA ιδρύθηκε για να συμβάλει στην ενίσχυση της εποπτικής σύγκλισης, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό την καταχρηστική επιλογή του ευνοϊκότερου καθεστώτος εποπτείας που προκύπτει από διαφορετικές εποπτικές πρακτικές στην ΕΕ, οι οποίες μπορούν να υπονομεύσουν όχι μόνον την ακεραιότητα, την αποδοτικότητα και την εύρυθμη λειτουργία των αγορών, αλλά τελικώς και τη χρηματοοικονομική σταθερότητα.

Στόχος της Αρχής είναι να χρησιμοποιεί το έργο της στον τομέα της σύγκλισης για να προωθεί τις δραστηριότητές της και σε άλλους τομείς του προγράμματος εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης του ενιαίου εγχειριδίου μέσω της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων σε τομείς στους οποίους υπάρχουν διαφορές στην εφαρμογή και μέσω της παροχής συμβουλών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε τομείς στους οποίους ενδέχεται να απαιτείται αναθεώρηση της νομοθεσίας για την εναρμόνιση εποπτικών πρακτικών.

Το αναλυτικό έργο της ESMA στον τομέα της σύγκλισης περιγράφεται στην πλήρη έκδοση της ετήσιας έκθεσης στην αγγλική γλώσσα, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://www.esma.europa.eu>